

Verantwoording resultaten 2015-2016

Resultaten & groepsanalyses M-toetsen

Resultaten & groepsanalyses E-toetsen

Het team van De Marinx heeft voor de schoolplanperiode 2015 – 2019 schoolambities vastgesteld voor:

- Het uitstroomprofiel van groep 8 & de centrale eindtoets
- De tussenopbrengsten van:
  - taal voor kleuters o rekenen voor kleuters
  - technisch lezen (DMT / AVI)
  - begrijpend lezen o spelling
  - rekenen / wiskunde

De Marinx heeft de standaarden en doelpercentages per leerjaar vastgesteld. In de overzichten wordt gebruik gemaakt van I t/m V scores en functionering niveaus:

- I t/m V- scores: Leerlingen van De Marinx worden vergeleken met alle leerlingen van dezelfde leeftijdsgroep, een vergelijking dus met het landelijk gemiddelde:
  - I Deze score hoort bij 20 % van de leerlingen die ver boven het landelijk gemiddelde scoren.
  - II Deze score hoort bij 20 % van de leerlingen die boven het landelijk gemiddelde scoren.
  - III Deze score hoort bij 20 % van de leerlingen die het landelijk gemiddelde scoren.
  - IV Deze score hoort bij 20 % van de leerlingen die onder het landelijk gemiddelde scoren.
  - V Deze score hoort bij 20 % van de leerlingen die ver onder het landelijk gemiddelde scoren.
- Functioneringsniveau: Het functioneringsniveau is gekoppeld aan een groep en aan een toetsmoment en wordt afgeleid van de vaardigheidsscore. De eerste letter van het functioneringsniveau staat voor het moment in het schooljaar dat de toets is afgenomen. Meestal zijn dit de letters, M (staat voor midden van het schooljaar) en E (staat voor eind van het schooljaar). Het tweede deel van het functioneringsniveau is een cijfer en deze staat voor de groep. Bijvoorbeeld een functioneringsniveau van M5 betekent dat het kind de lesstof van dat vak tot en met midden groep 5 beheerst. Hier moet wel de kanttekening bij worden geplaatst dat als het kind voorloopt, dit betekent dat inzichtelijk gezien het kind, met de gebruikelijke instructie, de lesstof van midden groep 5 aan zou kunnen.

Doelstellingen uitstroomprofiel groep 8 & centrale eindtoets basisonderwijs

Ambitie uitstroom groep 8 (cumulatief)		Schooladviezen 2015-2016	Definitieve plaatsing 2015-2016
30 %	HAVO > (1 S $\geq$ niv. I en hoge II)	56%	56%
60 %	Vmbo-TL > (1S niv. Lage II en hoge III)	24%/80%	24%/80%
80 %	VMBO-BBL /KB(1F niv. hoge IV + lage III)	16%/96%	16%/96%
98 %	VMBO BB+LWOO (< 1F niv. lage IV + V)	4%/100%	4%/100%
$\leq$ 2 %	Praktijkonderwijs (< 1F niv. V-)	0%	0%

Percentages verwijzingen per uitstroomniveau:

VWO

HAVO

VMBO-TL

VMBO-KBL

VMBO-BBL (+ LWOO)

Niveau	Doel	Resultaat 2015-2016 (Cumulatief)
1S ($\geq$ 537)	40 %	68%
1S ($\geq$ 533)	70 %	4%/72%
1F ($\geq$ 524)	96 %	24%/96%
1F ($\geq$ 519)	98 %	4%/100%
< 1F ($\geq$ 501)	100 %	

Eindtoets

De gemiddelde score van de Eindtoets Primair Onderwijs van De Marinx (groep 8) lag dit jaar op 539.0. Dit is boven het landelijk gemiddelde van de groep scholen die vergelijkbaar zijn met De Marinx. De score was hoger dan de prognose die was gesteld naar aanleiding van de Entreetoets in groep 7.

Doelstellingen Rekenen-wiskunde (+ Rekenen voor Kleuters)

Doelstellingen 2015-2016																
	Gr. 1	Gr. 2		Gr. 3		Gr. 4		Gr. 5		Gr. 6		Gr. 7		Gr. 8		Niv.
Leerstof-aanbod	E1	M2	E2	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8	E8	
30 % I	E1+	M2+	E2+	M3+	E3+	M4+	E4+	M5+	E5+	M6+	E6+	M7+	E7+	M8+		1S
80 % II/III	E1	M2	E2	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8		1S
95 % IV	E1 IV	M2 IV	E2 IV	M3 IV	E3 IV	M4 IV	E4 IV	M5 IV	E5 IV	M6 IV	E6 IV	M7 IV	E7 IV	M8 IV	M8 III	1F
99 % V	E1 V	M2 V	E2 V	M3 V	E3 V	M4 V	M4-E4 V	E4 V	M5 V	M5-E5 V	E5 V	M6 III>	M6-E6 III>	B7-M7 III>	M7 III>	1F
OPP										<M5	M5	<M6	M6	<E6	<E6	< 1F

Resultaat M 2015-2016							
Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr. 7	Gr. 8	Niveau
28%	11%	39%	24%	23%	21%	24%	1S
39%/67%	54%/65%	31%/70%	36%/60%	43%/66%	29%/50%	48%/72%	1S
22%/89%	21%/86%	17%/87%	12%/72%	17%/83%	26%/76%	16%/88%	1F
11%/100%	14%/100%	13%/100%	28%/100%	14%/97%	19%/95%	12%/100%	1F
				3%/100%	5%/100%		< 1F

Analyse

Groep 2

Uit analyse van de resultaten blijkt dat de groep vooral uitval laat zien op het domein meten/meetkunde. De leerkrachten gaan de komende periode meer inzetten op het aanbieden van spelsituaties die meten/meetkunde uitlokken. (bevorderen talige rekenbegrippen)

Groep 3

De Citoresultaten laten een ander beeld zien dan de methodetoets. In de methode Wereld in Getallen komen weinig contextsommen voor in groep 3, terwijl dit wel aan de orde komt in de Citovraagstelling. Er is minder taal in de rekenmethode in vergelijking tot de Cito-toets. De kinderen vinden het lastig om uit het voorgelezen verhaal van de Cito-toets de juiste som te halen. In de eerste periode van het schooljaar besteedt de rekenmethode nog veel

aandacht aan de rekenvoorwaarden, die al uitgebreid aan bod komen in groep 1-2. Bij vergelijking van hetgeen de Citotoets vraagt en het aanbod vanuit de methode blijkt dat de methode bepaalde rekenvraagstukken later aan de orde laat komen dan dat de Citotoets vraagt. De leerkrachten onderzoeken hoe zij beter kunnen inspelen op het talige aspect van de Citotoets (bijwonen van een studiemiddag Taal in Rekenen) en hebben het voornemen om het herhalen van de rekenvoorwaarden aan het begin van het schooljaar beter af te stemmen op de behoeften van de groep.

Groep 4 tot en met 8

Wat over het algemeen opvalt is dat de leerlingen moeite hebben met het talige karakter van de Citotoets. Ze vinden het lastig om uit het verhaal/de context de som te halen. In de rekenlessen wordt deze vaardigheid onvoldoende geoefend. Verder zien de leerkrachten dat de leerlingen weinig gebruik maken van het uitreken-schrift, waardoor er onnodig fouten worden gemaakt. De leerlingen zijn nog onvoldoende eigenaar van hun eigen leerproces, zijn zich onvoldoende bewust van hun sterke en zwakke kanten en schrijven zich nog onvoldoende zelf in voor extra uitleg. De leerkrachten gaan aan het begin van een nieuw blok met rekenen vooruit kijken met de kinderen: welke onderwerpen komen in dit blok aan bod? Welke vaardigheden heb je dan nodig? Wat moet je dan gaan oefenen? Daarbij bewerkstelligen ze dat de leerlingen zelf doelen voor de toets van het betreffende blok gaan stellen en daarop gaan reflecteren.

Resultaat E 2015-2016								
Gr. 1	Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr 7	Gr 8	Niveau
17%	32%	30%	30%	38%	29%	24%		1S
50%/67%	37%/69%	52%/82%	48%/78%	21%/59%	39%/68%	35%/59%		1S
13%/80%	11%/80%	15%/97%	17%/95%	21%/80%	16%/84%	32%/91%		1F
21%/101%*	21%/101%*	4%/101%*	4%/99%*	21%/101%	13%/97%	5%/96%		1F
					3%/100%	5%/101%*		<1F

*af rondingsverschil

Analyse

Groep 1

Eén van de twee kleutergroepen heeft een periode gekend met veel wisseling in leerkrachten. Er is veel geïnvesteerd in het opnieuw opbouwen van een stabiele en veilige leeromgeving. Dit speelt een rol in de ontwikkeling van de kinderen.

De leerkrachten hebben de spelmomenten gebruikt om rekenactiviteiten aan bod te laten komen. Zo worden bijvoorbeeld het rekenen met geld en betalen geoefend via het spel in de huisjes in de hal, meetopdrachten zijn aan bod gekomen in het thema groeien. Maar ook tijdens spelmomenten buiten komen rekenactiviteiten aan bod door schaduwen te tekenen en te vergelijken. Daarnaast hebben de kinderen gewerkt met rekenontwikkelingsmateriaal, cijferkaarten en cijferstempel, is er geteld en zijn er rekenspelletjes gedaan met dobbelstenen en getalmemory. Voor sommige kinderen is de taligheid van de opdrachten nog lastig, bij andere leerlingen is het getalbegrip nog onvoldoende aanwezig.

Groep 2

Eén van de twee kleutergroepen heeft een periode gekend met veel wisseling in leerkrachten. Er is veel geïnvesteerd in het opnieuw opbouwen van een stabiele en veilige leeromgeving. Dit speelt een rol in de ontwikkeling van de kinderen.

Veel rekenactiviteiten zijn verwerkt in het spelaanbod in de huisjes, bijvoorbeeld weeg- en meetopdrachten en omgaan met geld. Ook het buitenspel is bij de rekenactiviteiten betrokken door schaduwen te tekenen en te vergelijken. In de instructiekringen is gewerkt met ontwikkelingsmateriaal. Er is extra aandacht besteed aan de leesrichting, wat van belang is bij bijvoorbeeld opdrachten die te maken hebben met iets neerleggen van groot naar klein.

Groep 3

De meeste leerlingen zijn bij de CITO E3 goed vooruit gegaan. Er is veel tijd besteed aan “verhaaltjes in de som”, omdat de leerkrachten merkten dat de leerlingen daar bij de Cito M3 heel veel moeite mee hadden. Een voorbeeld hiervan is het eerst goed aanleren van de dubbeltallen goed, daarna toepassen in de praktijk: *De kamer van Jantje is 7 meter lang en die van Pietje ook. Hoeveel meter is dat samen.* De kinderen scoorden in de laatste methode-gebonden toets zwak op geld rekenen en getallen plaatsen op de getallenlijn. In Cito E3 kwamen enkele geldsommen aan bod. Hier is wisselend op gescoord. Ook blijkt dat het automatiseren tot 10 bij een aantal leerlingen nog niet voldoende is. Tijdens Een aantal kinderen doet dit tijdens de Citotoets nog tellend. Hier wordt in de laatste schoolweken nog extra aandacht aan besteed.

Groep 4

De resultaten van de Citotoets komen redelijk overeen met het de methodegebonden toetsen. Er is het afgelopen half jaar veel aandacht besteed aan het automatiseren van + en – sommen door. De kinderen hebben gewerkt met tempobladen waarbij ze zelf vooraf hun doel bepaalden. Daarnaast is er telkens per rekenprobleem gekeken welke kinderen verlengde instructie zouden kunnen gebruiken en werd ook aan de gemiddeld rekenende kinderen de mogelijkheid geboden om kort bij de verlengde instructie aan te schuiven. De (zeer) sterke rekenaars hebben de methodetoetsen vooraf gemaakt. Zij hebben meer de gelegenheid gekregen om zelfstandig te werken en hebben enkel klassikale instructie gevolgd op de onderdelen waarbij dat nodig was.

Groep 5

Het beeld van de resultaten komt grotendeels overeen met hetgeen de leerlingen laten zien bij de methodetoetsen. Veel fouten worden gemaakt bij het domein meten-tijd-geld. Elke rekenles is gestart met een tempo-oefening. Er is door de leerkrachten veel gemodeld en voor de kinderen die verlengde en extra instructie hebben gehad is concreet materiaal ingezet.

Groep 6

De resultaten komen overeen met hetgeen de leerkrachten zien in de groep. Het begrijpen van het rekenverhaal is nog vaak een struikelblok. De leerlingen nemen niet altijd voldoende tijd om het verhaal goed te lezen. De leerkrachten hebben vooral ingezet op gesprekken met de leerlingen en hen bewust maken van hun keuzes en de gevolgen. Daardoor zagen ze hen steeds bewuster worden. Ook de zwakke rekenaars die eigenlijk meer kunnen zijn streng toegesproken (met ouders). Dit heeft een wisselend effect gehad, maar ook hen zagen de leerkrachten leren en groeien. Daarnaast hebben de leerkrachten verteld aan de kinderen waarom wij bepaalde dingen doen/strategieën ontwikkelen en zijn voorbeelden aangehaald. Daarbij is geprobeerd het altijd zo

betekenisvol mogelijk te maken. Dit half jaar hebben de leerkrachten ook meer op inschrijven gehamerd en besproken wanneer je je inschrijft of met hoeveel fouten je iets wel/niet beheerst. Inschrijvingen zijn steeds meer gekomen.

Groep 7

Ook in deze groep(en) blijkt het onderdeel meten-tijd-geld een lastig deel van de toets te zijn. Nog niet alle leerlingen kunnen goed overweg met het gebruiken van uitrekenpapier. Beide leerkrachten hebben hier aandacht aan besteed, maar dit blijft een aandachtspunt. Naast het oefenen op het correct toepassen van de juiste oplossingsstrategieën en het gebruik van het uitrekenpapier hebben de leerkrachten extra aandacht besteed aan de breuken, procenten en kommagetallen. De leerstof op dit domein is gecompliceerder geworden en nog niet alle leerlingen hebben zich deze stof voldoende eigen gemaakt. Ook het werken met contextsommen blijft om aandacht vragen. In de groepen 7 zitten twee leerlingen met een eigen leerlijn. Hoewel deze leerlingen op een laag niveau blijven scoren, hebben beiden zich volgens de verwachting ontwikkeld.

Doelstellingen Spelling (+ Taal voor kleuters)

Doelstellingen 2015-2016																
	Gr. 1	Gr. 2		Gr. 3		Gr. 4		Gr. 5		Gr. 6		Gr. 7		Gr. 8		Niv.
Leerstof-aanbod	E1	M2	E2	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8	E8	
25 % I	E1+	M2+	E2+	M3+	E3+	M4+	E4+	M5+	E5+	M6+	E6+	M7+	E7+	M8+		1S
75 % II/III	E1	M2	E2	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8		1S
90 % IV	E1 IV	M2 IV	E2 IV	M3 IV	E3 IV	M4 IV	E4 IV	M5 IV	E5 IV	M6 IV	E6 IV	M7 IV	E7 IV	M8 IV	M8 III	1F
95 % V	E1 V	M2 V	E2 V	M3 V	E3 V	M4 V	M4-E4 V	E4 V	M5 V	M5-E5 V	E5 V	M6 III>	M6-E6 III>	B7-M7 III>	M7 III>	1F
OPP										<M5	M5	<M6	M6	<E6	<E6	< 1F

Resultaat M 2015-2016							
Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr. 7	Gr. 8	Niveau
21%	61%	44%	20%	42%	45%	20%	1S
37%/58%	25%/86%	34%/78%	28%/48%	29%/71%	14%/59%	24%/44%	1S
32%/90%	11%/97%	9%/87%	28%/76%	10%/81%	13%/72%	28%/72%	1F
11%/101%*	4%/101%*	13%/100%	24%/100%	19%/100%	24%/96%	28%/100%	1F
					5%/101%*		< 1F

*af rondingsverschil

Analyse

Groep 2

De groep scoort in zijn geheel onder het landelijk gemiddelde. Analyse van de fouten laat zien dat veel kinderen uitvallen op onderdelen die te maken hebben met woordenschat. Om dit aspect beter aan bod te laten komen gaan de leerkrachten meer aandacht besteden aan woordenschatuitbreiding in de kleine kring. Dit kan via bijvoorbeeld Woord van de week of de Basplaten.

Groep 3

De leerkrachten ondersteunen het spellingonderwijs vanaf de eerste week van het schooljaar met de hakkaarten van de methodiek "Zo leer je kinderen lezen en spellen" van José Schraven. Deze hakkaarten worden gebruikt ter aanvulling van het spellingaanbod van de methode Veilig leren lezen. Het

inzetten van de hakkaarten zorgt ervoor dat de kinderen tijdig leren om steeds moeilijker woorden op de juiste manier te spellen. Zodra de kinderen een nieuw woord leren lezen, leren zij dit woord ook te spellen.

Groep 4

De groep heeft een groot aantal goed spellende leerlingen.

Groep 5

In deze groep zit een aantal leerlingen waarvan één of meer gezinsleden dyslectisch zijn. Eén leerling heeft daadwerkelijk de diagnose dyslexie. De groep heeft hoge resultaten behaald in groep 4 vorig jaar. Een grote groep kinderen heeft nog moeite met het correct schrijven van woorden met aai/ooi/oei/eur/oor. De methodedictées worden beter gemaakt dan de Citodictées.

Groep 6

Groep 6 is een grote groep. Deze groep bevat een aantal leerlingen met problemen op het gebied van concentratie, werkhouding en taakaanpak. Deze leerlingen vragen veel aandacht van de leerkracht, waardoor er minder tijd overblijft om naast verlengde instructie extra aandacht te besteden aan hiaten. De groep heeft een aantal zeer goede spellers, maar ook veel zwakke leerlingen. Ten opzichte van meetmoment E5 heeft de groep een hogere gemiddelde vaardigheidsscore gehaald.

Een lastig onderdeel van de Citotoets blijft het vervolgdeel, waarin de leerlingen het fout gespelde woord moeten herkennen.

Groep 7

Dit schooljaar wordt er gewerkt met twee groepen 7. Groep 7a heeft net rond de Citoperiode te maken gehad met een wisseling van leerkracht, omdat de groepsleerkracht ziek geworden is. De Cito's zijn (gedeeltelijk) gemaakt onder leiding van de vervanger.

In beide groepen 7 zijn nieuwe leerlingen ingestroomd en in beide groepen zijn één of meer leerlingen dyslectisch. Een aantal leerlingen heeft een eigen leerlijn voor één of meer vakgebieden. Vorig jaar (groep 6) is de groep stevig begeleid op het stelselmatig toepassen van de te maken stappen bij het schrijven van een woord. De groep haalde destijds een heel hoog niveau. Dit schooljaar wordt meer ingezet op het eigenaarschap van leerlingen (zelf inschrijven voor instructie, zelf het stappenplan van spelling erbij pakken). Een aantal kinderen pakt dit goed op, maar niet allemaal. Er is een grote groep sterke spellers, maar ook een grote groep die uitvalt en lage resultaten boekt. Dit komt gedeeltelijk door het niet consequent volgen van de juiste aanpak. De leerkrachten gaan nog meer inzetten op het correct toepassen van de stappen en het herkennen van de spellingregel.

Groep 8

De groep kent een hoog percentage dyslectische kinderen. Daarnaast is de aanpak van het onderwijs afwijkend van het voorgaande jaar. De leerlingen werken na een geclusterde instructie gedurende langere tijd achter elkaar aan hun dag- en weektaak. Tijdens deze werktijd kunnen de leerlingen zichzelf inschrijven voor extra uitleg. Veel kinderen vinden het moeilijk zich tijdens de geclusterde instructie voldoende te concentreren op de uitleg. Daarnaast is de diepteconcentratie tijdens het zelfstandig werken onvoldoende. Het merendeel van de leerlingen dwingt zichzelf niet tot het zorgvuldig zetten van de noodzakelijke stappen voordat een woord (bij een dictée) wordt opgeschreven.

Resultaat E 2015-2016								
Gr. 1	Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr 7	Gr 8	Niveau
17%	21%	46%	61%	21%	45%	42%		1S
50%/67%	37%/58%	43%/89%	26%/87%	38%/59%	32%/77%	27%/69%		1S
21%/88%	26%/84%	11%/100%	4%/91%	13%/72%	7%/84%	16%/85%		1F
13%/101*	16%/100%	0%/100%	9%/100%	29%/101%*	16%/100%	16%/101%*		1F
								<1F

*af rondingsverschil

Analyse

Groep 1

Eén van de twee kleutergroepen heeft een periode gekend met veel wisseling in leerkrachten. Er is veel geïnvesteerd in het opnieuw opbouwen van een stabiele en veilige leeromgeving. Dit speelt een rol in de ontwikkeling van de kinderen.

De leerkrachten hebben extra aandacht besteed aan woordenschatonderwijs door gebruik te maken van praatplaten (via het digibord) en de kijktafel bij het thema. De leerlingen hebben kritisch luisteren geoefend door in de kleine instructiekring een prentenboek of verhaal na te vertellen met behulp van prenten en plaatjes.

Groep 2

Eén van de twee kleutergroepen heeft een periode gekend met veel wisseling in leerkrachten. Er is veel geïnvesteerd in het opnieuw opbouwen van een stabiele en veilige leeromgeving. Dit speelt een rol in de ontwikkeling van de kinderen.

De leerkrachten hebben extra aandacht besteed aan woordenschatonderwijs door gebruik te maken van praatplaten (via het digibord) en de kijktafel bij het thema. De leerlingen hebben kritisch luisteren geoefend door in de kleine instructiekring een prentenboek of verhaal na te vertellen met behulp van prenten en plaatjes.

Groep 3

CITO spelling is goed gemaakt. We zijn heel veel bezig geweest met de hakkaarten. In de methode VLL wordt er om de dag een spellingles gegeven, maar wij deden het iedere dag. De dag van de methode kwamen er regelmatig nieuwe gevallen aan de orde en de andere dag gingen we deze gevallen herhalen. Achter in de klas hangen steunkaarten en steeds verwezen we ernaar. We hadden de zwakke kinderen aangeleerd om steeds het woord in stukken te hakken, ook al werd het niet gezegd.

Groep 4

De resultaten komen ongeveer overeen met hetgeen de kinderen bij de dictees van de methode laten zien. Er is veel aandacht besteed aan het gebruiken van het stappenplan: Luister naar het woord, zeg het woord na, hak het woord, wat hoor ik? Welke regel pas ik toe? Schrijf het woord op, controleer het woord. Deze aanpak werkt goed. De kinderen laten een betere focus zien bij het maken van een dictee. Verder zijn telkens de methodedictees goed geanalyseerd. Na elk dictee is opnieuw gekeken welke kinderen extra of verlengde instructie nodig. Er is gewerkt met extra oefendictees.

Groep 5

Er is in de afgelopen periode veel aandacht besteed aan de spellingregel van de open en gesloten lettergreep, zowel in als buiten de spellingles. De leerkrachten hebben met de kinderen gewerkt aan het bewust nadenken over hetgeen ze gaan opschrijven en het nalezen na het opschrijven. Er is gehamerd op het toepassen van de juiste stappen: zeg het woord langzaam in je hoofd, hak het woord in stukjes, wat hoor ik, welke regel hoort erbij etc. Daarnaast hebben de leerkrachten de leerlingen gestimuleerd om te oefenen met Bloon. De kinderen nemen nog niet voldoende hun verantwoordelijkheid en moeten nog veel gewezen worden op het toepassen van de stappen en het oefenen met Bloon.

Groep 6

De groep laat zowel bij de methodetoetsen als bij de Cito zien dat zij een goede spellinggroep zijn. De leerlingen scoren gemiddeld op hoog niveau. Om dit niveau te behouden hebben de leerkrachten regelmatig struikelblokken uit de methode gepakt en die kort maar krachtig behandeld. Vooral woorden die moeilijk zijn/vaak fout geschreven worden, worden extra benadrukt. Ook 'de wereld' betrekken de leerkrachten daar weer bij (een woordpakket woord fout geschreven zien staan in een brief met de kinderen daar naar kijken en bespreken). Door de woorden ook te flitsen en af en toe spelletjes in te zetten worden de kinderen steeds meer bekend met de woorden.

De jongens met dyslexie laten wisselend gedrag zien. De leerkrachten moeten hen nog heel veel motiveren en stimuleren, alleen op die manier lukt het meestal om ook hen spelling serieus aan te pakken. De leerkrachten onderhouden contacten met de dyslexiebegeleiders.

Groep 7

De leerlingen blijven uitvallen op de regel van de open en gesloten lettergreep, ondanks dat hier extra mee wordt geoefend. Verder zijn er meer oefendictes ingezet, worden de woorden uit het woordpakket geflitst ter versterking van het woordbeeld en wordt er nadruk gelegd op het toepassen van het stappenplan. Het nauwkeurig werken en stelselmatig toepassen van de stappen uit het stappenplan blijven aandacht vragen.

Doelstellingen Begrijpend lezen

Doelstellingen 2015-2016																
	Gr. 1	Gr. 2		Gr. 3		Gr. 4		Gr. 5		Gr. 6		Gr. 7		Gr. 8		Niv.
Leerstof-aanbod	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8	E8	
25 % I	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3+	E3+	M4+	E4+	M5+	E5+	M6+	E6+	M7+	E7+	M8+		1S
75 % II/III	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8		1S
90 % IV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3 IV	E3 IV	M4 IV	E4 IV	M5 IV	E5 IV	M6 IV	E6 IV	M7 IV	E7 IV	M8 IV	M8 III	1F
95 % V	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3 V	E3 V	M4 V	M4-E4 V	E4 V	M5 V	M5-E5 V	E5 V	M6 III>	M6-E6 III>	B7-M7 III>	M7 III>	1F
OPP	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.							<M5	M5	<M6	M6	<E6	<E6	< 1F

Resultaat M 2015-2016							
Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr. 7	Gr. 8	Niveau
n.v.t.	n.v.t.	36%	4%	23%	18%	24%	1S
n.v.t.	n.v.t.	54%/90%	48%/52%	29%/52%	27%/45%	24%/48%	1S
n.v.t.	n.v.t.	9%/99%*	24%/76%	23%/75%	18%/63%	16%/64%	1F
n.v.t.	n.v.t.	0%	24%/100%	26%/101%*	34%/97%	36%/100%	1F
n.v.t.	n.v.t.				3%/100%		< 1F

*af rondingsverschil

Analyse

Binnen Stichting Sarkon is begrijpend lezen een speerpunt. Bij veel scholen van de stichting blijken de resultaten van de Citotoetsen Begrijpend Lezen tegen te vallen. Ook bij De MarinX vallen de resultaten – met uitzondering van groep 4 – negatief op. Bij de groepsbezoeken zal een observatie van een les begrijpend lezen aan de hand van een kijkwijzer prioriteit krijgen.

Groep 4

De leerkrachten werken met de boekjes van Estafette Veilig en Vlot om het technisch lezen op een hoger niveau te brengen. Bij het lezen wordt aandacht besteed aan de betekenis van moeilijke woorden. Twee keer in de week werken de kinderen via Nieuwsbegrip XL aan het begrijpend lezen. De leerkrachten

modellen tijdens de klassikale instructie en doen dit nog extra bij de verlengde instructie. De leerkrachten besteden veel aandacht aan teruglezen in de tekst om het best passende antwoord te vinden.

Groep 5 t/m 8

Bij observaties van de leerkrachten tijdens de toetsen en in de leerlinggesprekken naar aanleiding van de resultaten blijkt dat veel leerlingen niet consequent teruglezen in de tekst. Een aantal kinderen leest verder terug dan bij de opdracht is aangegeven of verder door dan moet. Daardoor worden soms verkeerde antwoorden gegenereerd. Verder valt op dat leerlingen niet eerst alle antwoordmogelijkheden bestuderen alvorens terug te lezen. Regelmatig wordt ook het eerste het beste antwoord gekozen dat juist lijkt en zoekt de leerling niet naar het beste antwoord. Hoewel de leerkrachten allen aangeven in de les te modelleren, zal uit de observaties bij de groepsbezoeken moeten blijken of dit ook op een effectieve wijze gebeurt. Daarnaast is het belangrijk dat het modelleren met betrekking tot begrijpend lezen niet uitsluitend plaatsvindt tijdens de lessen van Nieuwsbegrip, maar tevens tijdens de wereldoriëntatievakken.

Resultaat E 2015-2016								
Gr. 1	Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr 7	Gr 8	Niveau
n.v.t.	n.v.t.	36%	35%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1S
n.v.t.	n.v.t.	50%/86%	44%/79%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1S
n.v.t.	n.v.t.	14%/100%	13%/92%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1F
n.v.t.	n.v.t.	0%/100%	9%/101%*	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1F
n.v.t.	n.v.t.			n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	<1F

*af rondingsverschil

Analyse

Groep 3

We werken dit jaar voor het eerst met de nieuwe versie van VLL. Daarin zit het begrijpend lezen als onderdeel van de taallessen. De verschillende onderdelen van Cito begrijpend lezen worden geoefend, door ze bepaalde strategieën aan te leren. Als je het vergelijkt met voorgaande jaren is Cito begrijpend lezen voor de kinderen een stuk duidelijker geworden. Sommige kinderen hebben nog moeite met het technisch lezen, waardoor het lezen van de tekst nog problemen geeft. Ze hebben moeite met een “filmpje van het verhaal” in hun hoofd te maken. Door met deze kinderen het verhaal samen te vatten, lukt het al beter.

Groep 4

Het beeld van de Cito-toets komt niet overeen met hetgeen de kinderen laten zien bij de toetsen van Nieuwsbegrip. Een aantal kinderen is in niveau gezakt. De sterkere en gemiddeld presterende leerlingen hebben na een gezamenlijke start van de les - waarin het doel van de les wordt verwoord, de moeilijke woorden worden gelezen en de tekst samen wordt gelezen – de opdrachten in tweetallen gemaakt. De leerlingen die meer moeite hebben met begrijpend

lezen hebben samen met de leerkracht de opdrachten gemaakt, waarbij de leerkracht veel modelt Tussendoor zijn wel hulprondes gelopen. De les is telkens gezamenlijk afgesloten met het terugblikken op het doel van de les. De terugval van een aantal leerlingen is mogelijk te wijten aan het feit dat zij onvoldoende modellering hebben gehad door het zelfstandig verwerken in tweetallen.

Groep 5 tot en met 8

De tussenopbrengsten van de middentoetsen (M) van het leerlingvolgsysteem van begrijpend lezen lagen in de groepen 5, 6 & 7 onder de door de school gestelde doelen. Na de analyse hiervan is een deel van een studiedag besteed aan de kwaliteit van het begrijpend lezen en het didactisch handelen. De school heeft samen met een specialist vanuit het team een kijkwijzer geformuleerd. De specialist heeft groepsbezoeken gedaan en feedbackgesprekken gevoerd. Dit fungeert als nulmeting. In het komende schooljaar zal dit proces worden voortgezet en als traject worden opgenomen in het strategisch jaarplan.

Doelstellingen DMT

Doelstellingen 2015-2016																
	Gr. 1	Gr. 2		Gr. 3		Gr. 4		Gr. 5		Gr. 6		Gr. 7		Gr. 8		Niv.
Leerstof-aanbod	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8	E8	
30 % I	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3+	E3+	M4+	E4+	M5+	E5+	M6+	E6+	M7+	E7+	M8+		1S
75 % II/III	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8		1S
90 % IV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3 IV	E3 IV	M4 IV	E4 IV	M5 IV	E5 IV	M6 IV	E6 IV	M7 IV	E7 IV	M8 IV	M8 III	1F
95 % V	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3 V	E3 V	M4 V	M4-E4 V	E4 V	M5 V	M5-E5 V	E5 V	M6 III>	M6-E6 III>	B7-M7 III>	M7 III>	1F
OPP	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			M3	≤E3	≤M4	≤E4	<M5	M5	<M6	M6	<E6	<E6	< 1F

Resultaat M 2015-2016							
Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr. 7	Gr. 8	Niveau
n.v.t.	32%	30%	36%	39%	32%	16%	1S
n.v.t.	43%/75%	35%/65%	32%/68%	23%/62%	18%/50%	52%/68%	1S
n.v.t.	14%/89%	22%/87%	24%/92%	19%/81%	21%/71%	8%/76%	1F
n.v.t.	11%/100%	9%/96%	4%/96%	3%/84%	11%/82%	4%/80%	1F
n.v.t.		4%/100%	4%/100%	16%/100%	18%/100%	20%/100%	< 1F

Analyse

Groep 3

Dit jaar werkt groep 3 met de vernieuwde Veilig leren lezen. Daarbij wordt nu gebruik gemaakt van Veilig en Vlotboekjes die er in de ogen van de leerkrachten aantrekkelijker uitzien. Het eerste kwartier van de lesdag lezen de kinderen in duo's in deze boekjes, waarin al in een eerder stadium woorden worden aangeboden met een dubbele medeklinker voor- of achteraan het woord en deze woorden ook regelmatig aan bod komen. Het gevolg is dat veel kinderen dit keer goed scoren op DMT-kaart 2.

Groep 4

In deze groep wordt gewerkt met de materialen van Veilig en Vlot. De leerlingen oefenen daarmee het lezen van moeilijkere woorden, zinnen en teksten. Er is alleen in januari één week gewerkt met racelezen.

Groep 5 t/m 8

Er wordt getwijfeld aan de effectiviteit van Racelezen in de bovenbouw. De goede lezers lijken beter te worden, maar de minder vaardige lezers zouden onvoldoende profiteren van Racelezen. Daarom heeft de bouw besloten tot slechts 1x een week te Racelezen, aan het begin van de toetsperiode in januari.

Resultaat E 2015-2016								
Gr. 1	Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr 7	Gr 8	Niveau
n.v.t.	n.v.t.	39%	26%	21%	19%	24%	n.v.t.	1S
n.v.t.	n.v.t.	47%/86%	35%/61%	29%/50%	39%/58%	26%/50%	n.v.t.	1S
n.v.t.	n.v.t.	11%/97%	26%/87%	33%/83%	26%/84%	18%/68%	n.v.t.	1F
n.v.t.	n.v.t.	4%/101%*	13%/100%	17%/100%	16%/100%	32%/100%	n.v.t.	1F
n.v.t.	n.v.t.							<1F

*af rondingsverschil

Analyse

Groep 3

Dit jaar hebben we het anders gedaan dan de voorgaande jaren. We zijn nu de dag begonnen met duo-lezen. De veilig en vlot boekjes van de nieuwe VLL zien er aantrekkelijker uit dan de oude. Hierin komen niet alleen rijtjes woorden voor, maar de woorden worden ook meteen in zinnen gelezen. Door dit elke dag aan het begin van de dag te doen zijn de resultaten naar wens.

Bijna alle leerlingen zijn vooruit gegaan.

Groep 4

Wat opvalt bij de DMT-resultaten is dat 19 van de 23 leerlingen onvoldoende vooruit gegaan zijn in hun vaardigheidsscores. Veel van deze leerlingen lezen minder of iets meer woorden, waardoor zij in 4 ½ onderwijsmaanden niet 4 of 5 dle's vooruitgang boeken. Het gevolg is dat bij deze leerlingen de leerrendementen teruglopen. Om het niveau te handhaven moeten de kinderen op alle drie kaarten (veel) meer woorden lezen. Voor veel kinderen zijn de lange woorden van kaart 3 nog lastig. Ze maken bij kaart 3 dan ook vrij veel fouten. Dit schooljaar is slechts één keer specifiek geoefend met het op tempo lezen van korte en langere woorden via racelezen. Dit heeft gedurende één week plaatsgevonden in januari. Wel is er 4x per week gelezen uit Vloeiend en Vlot op niveau E4-M5. Mogelijk zijn de kinderen de routine van het op hoog tempo lezen van losse woorden wat kwijt geraakt.

Groep 5

Van de 24 leerlingen heeft 29% bij de DMT meer woorden gelezen en wel zodanig dat er sprake is van een verbetering. Eén leerling (4%) is gelijk gebleven en 67% van de leerlingen heeft óf minder woorden gelezen óf zo weinig woorden meer dat er sprake is van achteruitgang. De resultaten op de toets worden niet herkend in wat de groep in de klas laat zien. De groep heeft een roerige half jaar achter de rug met het overlijden van een klasgenoot en een ziekteperiode van één van de leerkrachten. In die ziekteperiode is er sprake geweest van een wisselende ploeg invalleerkrachten. Deze beide factoren

hebben ongetwijfeld invloed gehad op de leerprestaties van de kinderen. Het is de vraag of dit alle terugval dekt, gezien het feit dat de leerlingen zich op andere vakgebieden wel ontwikkelen. Wel is duidelijk dat de kinderen in het tweede halfjaar minder met Veilig en Vlot gelezen hebben. Ook is een vermindering van motivatie bij het maatje-lezen te zien, waardoor dit maatje-lezen minder effectief is.

Groep 6

De leerkrachten zien de kinderen met leesmotivatieproblemen uitvallen. Ook leerlingen die thuis weinig lezen vallen terug. Om het vlot lezen op woordniveau te oefenen, hebben de leerkrachten weer gebruik gemaakt van “racelezen”. De kinderen hebben aangegeven dat zij dit prettig vinden.

Groep 7

Als totale groep is er sprake van onvoldoende groei. De leerkrachten hebben veel aandacht besteed aan leesmotivatie en het lezen op tekstniveau en minder aan het vlot lezen van alleen woorden. De snelheid van lezen van losse woorden is daardoor onvoldoende getraind met als gevolg dat veel kinderen ongeveer evenveel woorden hebben gelezen als in januari. Er is dan sprake van stilstand (en dus achteruitgang).

Doelstellingen AVI

Doelstellingen 2015-2016																
	Gr. 1	Gr. 2		Gr. 3		Gr. 4		Gr. 5		Gr. 6		Gr. 7		Gr. 8		Niv.
Leerstof-aanbod	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	Plus		
30 %	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	E3 >	M4 >	E4 >	M5 >	E5 >	M6 >	M7 >	E7 >	Plus	Plus	Plus		1S
75 %	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6-E6	E6-M7	M7-E7	E7	Plus		1S
90%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Start	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	E6-M7	M7-E7	Plus	1F
98 %	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Start	Start	M3	M3-E3	M4	E4	< E5	E5	M6	M6	M6-E6	E6	1F
OPP	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.					<M4	≤M4	<M5	M5	<M6	<M6	<M6	<E6	< 1F

Resultaat M 2015-2016							
Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr. 7	Gr. 8	Niveau
n.v.t.	29%	48%	64%	35%	42%	40%	1S
n.v.t.	57%/86%	30%/78%	16%/80%	35%/70%	16%/58%	24%/64%	1S
n.v.t.	7%/93%	17%/95%	4%/84%	13%/83%	13%/71%	16%/80%	1F
n.v.t.	7%/100%	4%/99%*	8%/92%	6%/89%	8%/79%	16%/96%	1F
n.v.t.			8%/100%	10%/99%*	21%/100%	4%/100%	< 1F

*af rondingsverschil

Analyse

Groep 3

In groep 3 staat het proces van het leren lezen centraal. Dit jaar werkt groep 3 met de vernieuwde Veilig leren lezen. Daarbij wordt nu gebruik gemaakt van Veilig en Vlotboekjes die er in de ogen van de leerkrachten aantrekkelijker uitzien. Het eerste kwartier van de lesdag lezen de kinderen in duo's in deze boekjes.

Groep 4

In deze groep wordt gewerkt met de materialen van Veilig en Vlot. De leerlingen oefenen daarmee het lezen van moeilijkere woorden, zinnen en teksten.

Groep 5 t/m 8

In de groepen is vooral gewerkt aan een goede leeshouding en leesmotivatie. Er zijn boekpromoties gehouden, luisterboeken ingezet en er is gewezen op het belang van het maken van veel leeskilometers. Voor de begeleiding van de zwakkere lezers is gebruik gemaakt van maatje/duo-lezen en Ralflezen.

Resultaat E 2015-2016								
Gr. 1	Gr. 2	Gr. 3	Gr. 4	Gr. 5	Gr. 6	Gr 7	Gr 8#	Niveau
n.v.t.	n.v.t.	54%	39%	50%	39%	55%		1S
n.v.t.	n.v.t.	32%/86%	39%/78%	25%/75%	26%/65%	11%/66%	64%	1S
n.v.t.	n.v.t.	14%/100%	13%/91%	13%/88%	13%/78%	16%/82%	12%/76%	1F
n.v.t.	n.v.t.	0/100%	9%/100%	0%/88%	13%/91%	11%/93%	20%/96%	1F
n.v.t.	n.v.t.			13%/101%*	10%/101%*	8%/101%*	4%/100%	<1F

*af rondingsverschil

Analyse

Groep 3

Dit jaar hebben we het anders gedaan dan de voorgaande jaren. We zijn nu de dag begonnen met duo-lezen. De veilig en vlot boekjes van de nieuwe VLL zien er aantrekkelijker uit dan de oude. Hierin komen niet alleen rijtjes woorden voor, maar de woorden worden ook meteen in zinnen gelezen. Door dit elke dag aan het begin van de dag te doen zijn de resultaten naar wens.

Bijna alle leerlingen zijn vooruit gegaan.

Groep 4

De groep heeft 4x per week het technisch lezen geoefend met behulp van boekjes van Veilig en Vlot E4-M5. Daarnaast hebben verschillende leerlingen extra leesbegeleiding gehad via Connect-lezen of Ralfilezen.

Groep 5

De groep heeft een roerige half jaar achter de rug met het overlijden van een klasgenoot en een ziekteperiode van één van de leerkrachten. In die ziekteperiode is er sprake geweest van een wisselende ploeg invalleerkrachten. Deze beide factoren hebben ongetwijfeld invloed gehad op de leerprestaties van de kinderen. Het is de vraag of dit alle terugval dekt, gezien het feit dat de leerlingen zich op andere vakgebieden wel ontwikkelen. Wel is duidelijk dat de kinderen in het tweede halfjaar minder met Veilig en Vlot gelezen hebben. Ook is een vermindering van motivatie bij het maatje-lezen te zien, waardoor dit maatje-lezen minder effectief is.

Groep 6

Het beeld van de groep komt vanuit de leestoets overeen met hetgeen in de klas te zien is. Leerlingen met een motivatieprobleem of die te weinig thuis lezen/oefenen vallen terug of ontwikkelen zich niet voldoende. De leerkrachten hebben gesprekken met de kinderen gevoerd over het belang van het lezen en waar goed leren lezen voor nodig is. Er zijn informatieboeken, luisterboeken en extra leesboeken ingezet om de motivatie te verhogen.

Groep 7

Om het lezen van verhalen te oefenen hebben de leerkrachten de zwakste lezers extra begeleid via Ralfilezen. Ook is er geoefend in tweetallen, waarbij de leerlingen elkaar feedback geven op tempo en/of nauwkeurigheid. De groep kent een relatief hoog percentage dyslectische kinderen. Er is aandacht besteed aan leesmotivatie en een goede leeshouding.

Groep 8

Bij de leestoetsen is alleen het groepje kinderen getoetst dat in januari nog geen AVI Plus heeft gehaald. Er zijn twee toetsmomenten ingepland: in april en eind juni. De leerkracht heeft vooral ingezet op diepteconcentratie, leeshouding, leesmotivatie en het (thuis) maken van leeskilometers. Eén (dyslectische) leerling stroomt de basisschool uit met een M6-beheersingsniveau. Deze leerling heeft het afgelopen jaar een enorme groei doorgemaakt. De overige leerlingen hebben het 1F-niveau behaald.